

Svensk finanspolitik

Kommentarer på Finanspolitiska rådets rapport 2020

Karolina Ekholm

14 maj 2020

Rapport präglad av coronakrisen

- Betonar osäkerhet om läget
- Ger i princip regeringen godkänt
 - Kritiserar dock riksdagen för utskottsinitiativ som försvagar budgetprocessen
- Ser behov av snabbindikator för att kunna bedöma läget i realtid
- Betraktar hittills vidtagna åtgärder som *krisåtgärder* och resonerar om vilken finanspolitik som kan behövas i en senare *återhämtningsfas*

Något vaga slutsatser om omfattningen av vidtagna krisåtgärder

JOHN HASSLER

Därför vill vi snåla ekonomer plötsligt öppna plånboken

Publicerad 8 maj 2020 kl 19.00

Källa: [expressen.se](https://www.expressen.se)

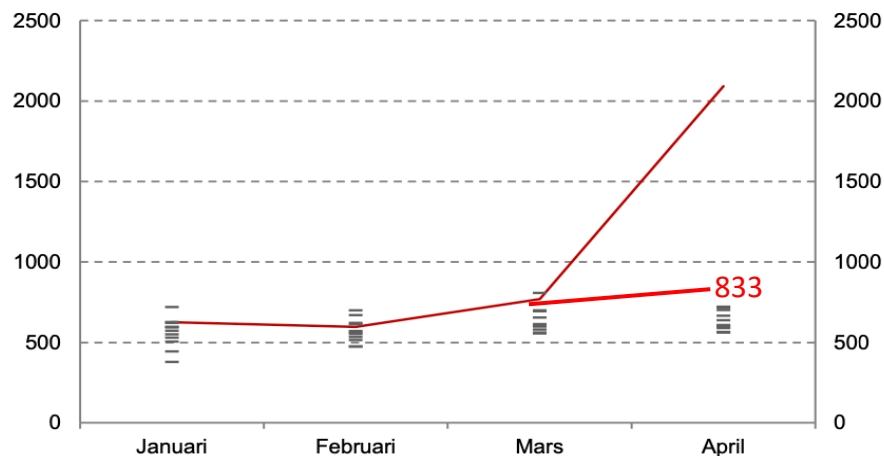
“Är [ekonomerna] eniga om något är det att staten ska vara försiktig med sina utgifter. Dessa gamla ‘sanningar’ motsägs nu av en närmast enig ekonomkår som säger åt finansminister Magdalena Andersson, S, att ösa ut pengar.”

- Oklart från rapportens slutsatser om nuvarande finanspolitiskt råd håller med.
- Hur skulle det i så fall vara förenligt med rapportens analys vad gäller den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna?

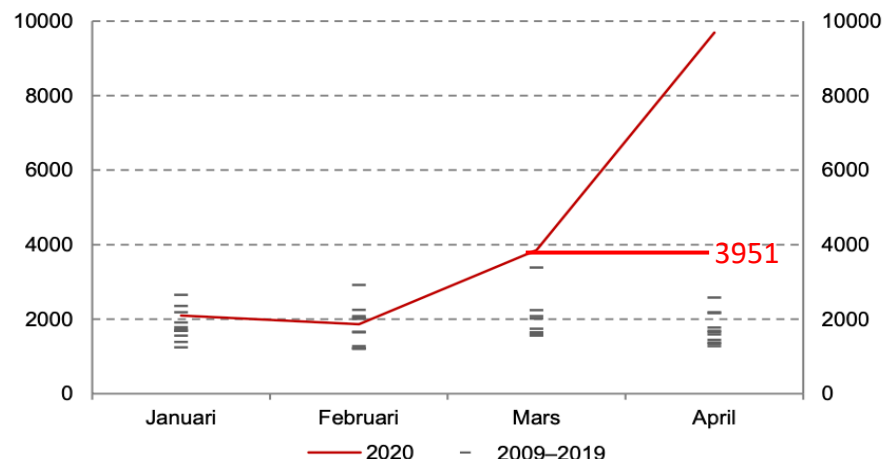
Risken med snabbindikatorer är att de kan bli fel

Diagram 1.8 Konkurer under början av 2020

Antal konkurer

Antal anställda som direkt berörs av konkurer

Anm.: De grå markeringarna (ett för varje år) i diagrammen indikerar antalet konkurer/antalet anställda som påverkats av konkurer i respektive månad för åren 2009–2019.
Källa: Tillväxtanalys (2020).

- Ständig efterfrågan på indikatorer för bedömningar av konjunkturläge i realtid
- Digitalisering och tillgången till "big data" borde skapa nya möjligheter
- Eventuellt regeringsuppdrag för Konjunkturinstitutet?

Under tiden kan man använda de snabbindikatorer som finns

Konkurser

-25%

jämfört med förra veckan

+40% jämfört med 2019

Rekonstruktioner

-79%

jämfört med förra veckan

+4 st jämfört med 0 samma vecka 2019*

Betalnings- anmärkningar

+0,23 procentandelar

jämfört med förra veckan

-0,18 procentandelar jämfört med 2019

Anställda

i konkursföretag

-66,8%

jämfört med förra veckan

-19,39% jämfört med 2019

Anställda

i rekonstruktioner

-94,4%

jämfört med förra veckan

+38 st jämfört med 0 samma vecka 2019*

Startups

+31,8%

jämfört med förra veckan

+6,8% jämfört med 2019

Uppföljning av överskottsmålet

- *Strukturellt sparande* – ett högst osäkert mått – utgör huvudindikator
 - Rimligt att bedöma avvikelser på 0,5 p.e. som förenliga med måluppfyllelse
- *Analys av bakåtblickande genomsnitt* av faktiskt sparande visar tydlig avvikelse från målet
- Beror inte främst på alltför expansiv politik i samband med den globala finanskrisen utan på att underskotten inte togs igen när ekonomin återhämtade sig
 - Avvikelsen var betydligt större under åren 2012–2014 än under krisåret 2009

Stora skillnader i bedömningen av strukturellt sparande en svaghet i ramverket

Tabell 2.1 Offentligt sparande enligt regeringen, KI och ESV, prognoser från hösten 2019

	2018	2019	2020	2021	2022
Finansiellt sparande					
BP20	0,9	0,4	0,3	0,4	1,2
KI oktober 2019	0,8	0,4	-0,1	0,0	0,2
ESV november 2019	0,8	0,0	-0,3	-0,1	0,5
Strukturellt sparande					
BP20	0,0	0,0	0,2	0,5	1,3
KI oktober 2019	-0,2	0,2	0,0	0,1	0,3
ESV november 2019	-0,5	-0,6	-0,3	0,1	0,6

Anm.: procent av potentiell BNP.

Källa: BP20, KI (2019) och ESV (2019).

- Vore bra om rådet kunde klargöra vad en rimligt bedömning av det strukturella sparandet är, åtminstone historiskt

Framåtblick: Vilken finanspolitik bör bedrivas i återhämtningsfas?

Tabell 3.7 Stimulansåtgärder för att öka sysselsättningen

Typ av åtgärd	Sysselsättningsmultiplikator	Försvagning av finansiellt sparande i % av BNP för att skapa:		
		100 000 jobb (ca 2% av arbetskraften)	150 000 jobb (ca 3% av arbetskraften)	200 000 jobb (ca 4% av arbetskraften)
Offentlig konsumtion	0,4	5	7,5	10
Offentliga investeringar	0,4	5	7,5	10
Transfereringar	0,3	6,7	10	13
Skatter	0,1	20	30	40

Anm.: Sysselsättningsförändringen (2%; 3%; 4%) dividerat med sysselsättningsmultiplikatorn för åtgärden ger försvagningen av finansiellt sparandet, t ex: åtgärden offentlig konsumtion för att rädda 100 000 jobb kostar: $2/0,4 = 5$ procent av BNP.

Källa: Hjelm och Stockhammar (2016) och egna beräkningar.

Hur mycket måste det finansiella sparandet minska för att skapa ett visst antal jobb?

- Redogör för erfarenheterna från 2008-2009
- Finanspolitiska stimulanser viktiga, men kan inte fullt ut motverka fall i sysselsättningen
- Ökad offentlig konsumtion och investeringar hellre än skattesänkningar

Svensk finanspolitik

Kommentarer på Finanspolitiska rådets rapport 2020

Karolina Ekholm

14 maj 2020